

Bruksela, 6 października 2025 r.
(OR. en)

13622/25

EF 332
ECOFIN 1307

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPRez)

Data otrzymania: 1 października 2025 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2025) 681 final

Dotyczy: KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW
w sprawie strategii UE na rzecz wiedzy finansowej

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 681 final.

Załącznik: COM(2025) 681 final

Bruksela, dnia 30.9.2025 r.
COM(2025) 681 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

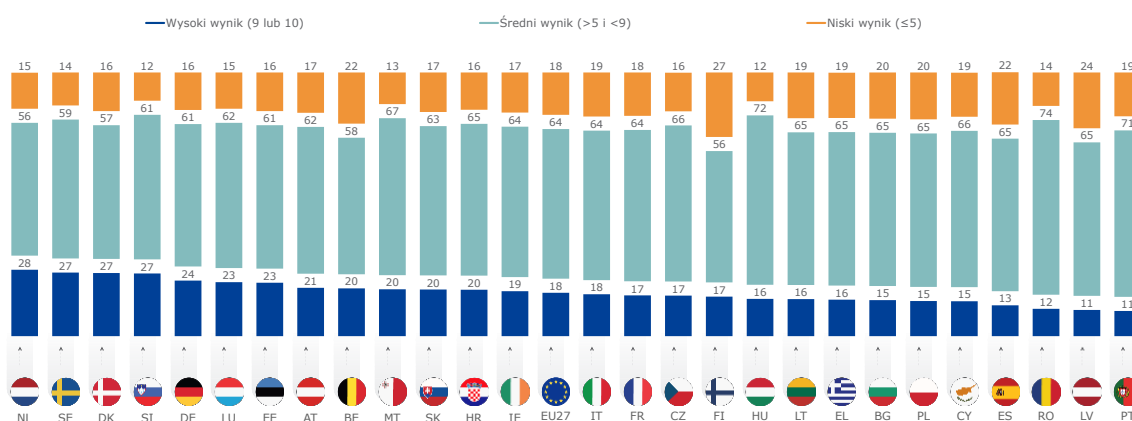
w sprawie strategii UE na rzecz wiedzy finansowej

1. Strategia UE na rzecz wiedzy finansowej

Wiedza finansowa jest podstawową umiejętnością życiową. Stanowi połączenie świadomości finansowej, wiedzy, umiejętności, postaw i zachowań niezbędnych do podejmowania trafnych decyzji finansowych. Wiedza finansowa umożliwia poszczególnym osobom stosowanie zdrowych praktyk finansowych, takich jak skuteczne planowanie budżetu, świadome decyzje oszczędnościowe i inwestycyjne, właściwe długoterminowe planowanie finansowe, w tym planowanie emerytury i odpowiedzialne zarządzanie długiem, a tym samym przyczynia się do niezależności finansowej, zarządzania ryzykiem oraz unikania oszustw i wyłudzeń. Dzięki rozwijaniu zdrowych nawyków finansowych poszczególne osoby i gospodarstwa domowe mogą poprawić swoją odporność finansową, co przekłada się na większą stabilność gospodarczą i mniejsze ryzyko nadmiernego zadłużenia. **Wiedza finansowa jest zatem niezbędna, aby umożliwić obywatelom zapewnienie sobie niezależności finansowej i dobrostanu.** Ponadto korzyści z niej płynące wykraczają poza sferę indywidualną: dzięki promowaniu włączenia finansowego i zaangażowania obywatelskiego wiedza finansowa pomaga budować bardziej odporne społeczeństwo.

Poziom wiedzy finansowej w UE jest obecnie bardzo niski (zob. wykres poniżej). Według badania Eurobarometr z 2023 r. mniej niż jedna piąta (18 %) obywateli UE ma wysoki poziom wiedzy finansowej⁽¹⁾. Poziom wiedzy finansowej również znacznie się różni w poszczególnych państwach członkowskich i między różnymi grupami demograficznymi w państwach członkowskich. Kobiety, osoby młodsze i starsze, osoby o niższych dochodach i z niższym poziomem wykształcenia ogólnego mają przeciętnie mniejsze umiejętności finansowe niż inne grupy.

Eurobarometr: Wynik w zakresie wiedzy finansowej w podziale na państwa członkowskie

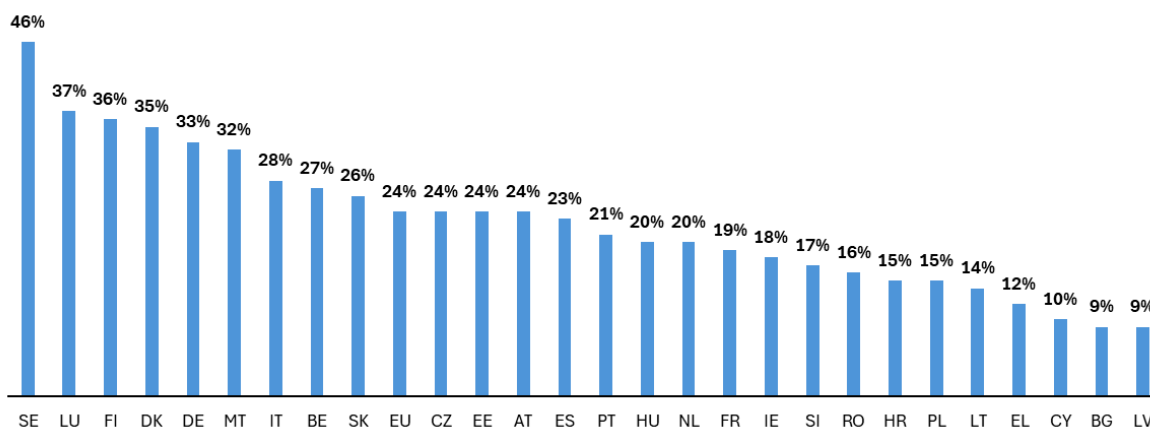
Źródło: Badanie Eurobarometr monitorujące poziom wiedzy finansowej w UE, 2023.

¹Komisja Europejska (2023). *Monitoring the level of financial literacy in the EU (Flash Eurobarometer 525: Survey No. 2953)* [Monitorowanie poziomu wiedzy finansowej w UE (Badanie Eurobarometr Flash 525: badanie nr 2953)]. [online] Dostępne pod adresem: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2953>.

W UE prawie połowa (49 %) ludności w wieku od 18 do 65 lat nie ma wystarczających oszczędności na wypadek sytuacji kryzysowej, aby pokryć koszty utrzymania przez co najmniej trzy miesiące, bez konieczności pożyczania pieniędzy lub przeprowadzki. Ponadto 16 % nie dysponuje żadnymi oszczędnościami na wypadek sytuacji kryzysowej. W połączeniu z niskim poziomem wiedzy finansowej osoby te są szczególnie narażone na wstrząsy finansowe lub konsekwencje złych decyzji w kwestiach finansowych. Potrzeba poprawy wiedzy finansowej jest jeszcze ważniejsza w dzisiejszym coraz bardziej cyfrowym świecie, w którym dostępna jest dużo szersza gama produktów i usług finansowych. Wiedza finansowa musi odzwierciedlać zmieniające się sposoby świadczenia usług finansowych, aby umożliwić ludziom zaufanie im i bezpieczne korzystanie z nich, z wykorzystaniem nowych możliwości, jakie oferują, w tym za pośrednictwem rachunków oszczędnościowo- inwestycyjnych oraz z myślą o wprowadzeniu w przyszłości cyfrowego euro, przy jednoczesnym uwzględnieniu ryzyka, w tym związanego z oszustwami, wyłudzeniami lub złożonymi produktami spekulacyjnymi wysokiego ryzyka.

Wiedza finansowa ma również wpływ na podejmowanie decyzji w kwestiach finansowych. Na przykład prawdopodobne jest, że różny poziom wiedzy finansowej stanowi istotny czynnik wyjaśniający stosunkowo niski poziom udziału inwestorów detalicznych w rynkach kapitałowych w całej UE, a także znaczne rozbieżności we wskaźnikach uczestnictwa między państwami członkowskimi (zob. wykres poniżej).

Odsetek ludności posiadającej produkt inwestycyjny (udziały w funduszu, akcje lub obligacje) w podziale na państwa członkowskie

Źródło: Badanie Eurobarometr monitorujące poziom wiedzy finansowej w UE, 2023.

2. Strategia UE na rzecz wiedzy finansowej

2.1. Cele

W tym kontekście Komisja zapowiedziała w swoim komunikacie w sprawie unii oszczędności i inwestycji⁽²⁾ kompleksową strategię na rzecz wiedzy finansowej, której ogólnym celem jest rozwiązanie problemu niskiego poziomu wiedzy finansowej, aby umożliwić obywatelom podejmowanie świadomych decyzji dotyczących ich finansów osobistych oraz ułatwić im udział w rynkach kapitałowych na bezpiecznych i solidnych podstawach. Strategia ta ma na celu wspieranie osiągania ważnych celów włączenia społecznego pod względem finansowym, w tym podnoszenie świadomości w dążeniu do promowania dostępu do usług finansowych i skutecznego korzystania z nich, zwiększanie odporności gospodarczej oraz rozwijanie polityki ukierunkowanej na grupy szczególnie wrażliwe. Jej celem jest również pogłębienie wiedzy w zakresie inwestowania i zrozumienia produktów finansowych, w tym rzeczywistej zależności ryzyko/zwrot.

Żadna strategia dotycząca wiedzy finansowej nie może opierać się na podejściu uniwersalnym. Inicjatywy muszą uwzględniać **szczególne okoliczności i potrzeby różnych grup docelowych i społeczności**. Na przykład niektóre osoby nie mają oszczędności, które mogłyby zainwestować, ale mogłyby skorzystać z porad dotyczących rachunków za media, kart kredytowych, ubezpieczeń i dostępu do świadczeń społecznych lub innych świadczeń, natomiast inne mają oszczędności i mogłyby uzyskać większy dostęp do informacji na temat lepszego zarządzania tymi oszczędnościami. Inicjatywy te, które są ukierunkowane konkretnie na różne grupy demograficzne, opracowane specjalnie z myślą o nich i sprzyjają włączeniu społecznemu, w tym obejmują wiarygodne doradztwo w zakresie zadłużenia oraz dostosowanie mediów i kanałów do potrzeb tych grup, mogłyby przyczynić się do zmniejszenia nierówności finansowych, a jednocześnie pomóc obywatelom w maksymalizacji korzyści płynących z oszczędności.

Ogólnie rzecz biorąc, umożliwi to obywatelom skuteczne zarządzanie budżetami i oszczędnościami, radzenie sobie z wyzwaniami związanymi z postępującą cyfryzacją i wykorzystywanie wynikających z niej możliwości oraz budowanie majątku w miarę upływu czasu, w tym przez inwestowanie w rynki kapitałowe. Takie inwestycje mogą przynieść większe zyski, a jednocześnie zapewnić unijnym przedsiębiorstwom dodatkowe możliwości finansowania, a tym samym przyczynić się do wzrostu gospodarczego. Chociaż osoby fizyczne powinny same decydować, czy uczestniczyć w rynkach kapitałowych, ważne jest, aby osoby, które zdecydują się na inwestycje, były przygotowane do podejmowania odpowiednich, świadomych decyzji i były traktowane sprawiedliwie. Stworzenie takiego środowiska pozwoli nowym inwestorom podejmować decyzje finansowe z pewnością, a obecnym utrzymać zaangażowanie. Dzięki poprawie wiedzy finansowej obywatele zyskają również większą świadomość wpływu swoich decyzji inwestycyjnych. Obejmuje to lepsze zrozumienie

² Dyrekcja Generalna ds. Stabilności Finansowej, Usług Finansowych i Unii Rynków Kapitałowych (2025). *Savings and investments union: Strategy to enhance financial opportunities for EU citizens and businesses* [Unia oszczędności i inwestycji. Strategia na rzecz zwiększenia możliwości finansowych dla obywateli i przedsiębiorstw UE]. [online] Dostępny pod adresem: https://finance.ec.europa.eu/publications/savings-and-investments-union-strategy-enhance-financial-opportunities-eu-citizens-and-businesses_pl.

skutków gospodarczych finansowania niektórych działań, a także ich wpływu i konsekwencji dla zatrudnienia, zrównoważonego rozwoju, oddziaływania społecznego i odporności.

2.2. Wykorzystanie bieżących inicjatyw

Strategia opiera się na **bieżących staraniach Komisji o poprawę wiedzy finansowej** i zapewnia ciągłość oraz wykorzystanie wcześniejszych inicjatyw. Stanowi uzupełnienie działań podejmowanych w celu zwiększenia świadomości i poprawy kompetencji finansowych młodzieży, dzieci i dorosłych za pośrednictwem wspólnych ram kompetencji finansowych Komisji Europejskiej/Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju – Międzynarodowej Sieci ds. Edukacji Finansowej (OECD-INFE)⁽³⁾⁽⁴⁾, kompetencji finansowych przedsiębiorców za pośrednictwem europejskich ram kompetencji w zakresie przedsiębiorczości (EntreComp⁽⁵⁾) oraz prac prowadzonych z państwami członkowskimi w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego⁽⁶⁾. Uwzględniono w niej program polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie”, który zapewnia odpowiednie ramy rozwoju umiejętności cyfrowych. Uzupełnia ona również komunikat w sprawie unii umiejętności z 2025 r.⁽⁷⁾, planowaną strategię na rzecz walki z ubóstwem i inne działania⁽⁸⁾.

Strategia jest również odpowiedzią na kierowane przez Radę do Komisji wezwania do działania zawarte w konkluzjach z 2024 r. w sprawie wiedzy finansowej⁽⁹⁾, aby ułatwić wymianę najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, kontynuować monitorowanie poziomu wiedzy finansowej w UE i promować wdrażanie ram kompetencji finansowych. Ponadto Rada wezwała Komisję do wspierania działań o charakterze

³ Dyrekcja Generalna ds. Stabilności Finansowej, Usług Finansowych i Unii Rynków Kapitałowych (2023). *Ramy kompetencji finansowych dla dzieci i młodzieży*. [online] Dostępne pod adresem: https://finance.ec.europa.eu/system/files/2023-09/230927-financial-competence-framework-children-youth_en.pdf https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-01/220111-financial-competence-framework-adults_en.pdf.

⁴ Dyrekcja Generalna ds. Stabilności Finansowej, Usług Finansowych i Unii Rynków Kapitałowych (2022). *Financial competence framework for adults* [Ramy kompetencji finansowych dla dorosłych]. [online] Dostępne pod adresem: https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-01/220111-financial-competence-framework-adults_en.pdf.

⁵ Wspólne Centrum Badawcze, we współpracy z DG ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego (2016). *EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework* [Ramy kompetencji w zakresie przedsiębiorczości]. [online] Dostępne pod adresem: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework_en?prefLang=pl.

⁶ Zob. np. Dyrekcja Generalna ds. Wspierania Reform Strukturalnych (2023). *Inicjatywa przewodnia TSI 2024 – Digital Financial Literacy* [Cyfrowa wiedza finansowa]. [online] Dostępna pod adresem: https://reform-support.ec.europa.eu/tsi-2024-flagship-digital-financial-literacy_pl.

⁷ Komisja Europejska (2025). *Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie cyfrowej wiedzy finansowej (COM(2025) 90 final)*. [online] Dostępny pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A52025DC0090>.

⁸ Strategia ta opiera się również na obecnych staraniach Komisji na rzecz poprawy umiejętności w zakresie interpretacji i korzystania ze statystyk i danych, pomagając obywatelom zrozumieć kluczowe elementy niezbędne do podejmowania rozsądnych decyzji finansowych. Zob.: Eurostat (2024). *Improving statistical literacy* [Poprawa umiejętności w zakresie interpretacji danych statystycznych]. [online] Dostępne pod adresem: <https://cros.ec.europa.eu/book-page/improving-statistical-literacy>.

⁹ Rada Unii Europejskiej (2024). *Draft Council Conclusions on Digital Financial Literacy* [Projekt konkluzji Rady w sprawie cyfrowej wiedzy finansowej] (ST-9930/2024 INIT). [online] Dostępny pod adresem: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9930-2024-INIT/en/pdf>.

nieustawodawczym, takich jak finansowanie projektów dotyczących wiedzy finansowej za pomocą Instrumentu Wsparcia Technicznego i programu Erasmus+, do stwarzania możliwości szkoleniowych i badawczych oraz do zacieśnienia współpracy w zakresie wiedzy finansowej.

Strategia wspiera działania na rzecz podnoszenia świadomości finansowej i poziomu wiedzy finansowej, podejmowane przez Europejskie Urzędy Nadzoru (EUN), Europejski Bank Centralny (EBC) i inne organizacje międzynarodowe, w szczególności OECD⁽¹⁰⁾. Należy również zauważyć, że Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął już własne sprawozdanie⁽¹¹⁾. Parlament Europejski przyjął również niedawno sprawozdania na temat unii oszczędności i inwestycji, w tym wiedzy finansowej⁽¹²⁾, a Komisja zachęca Parlament Europejski i jego posłów do aktywnego promowania wiedzy finansowej w UE.

Nowa strategia jest zgodna z **unijnymi ramami regulacyjnymi dotyczącymi usług finansowych**. Uzupełnia ona przepisy dotyczące ochrony inwestorów przez zwiększenie zaufania wśród inwestorów detalicznych. W związku z tym we wniosku Komisji z 2023 r. dotyczącym strategii inwestycji detalicznych zawarto również wymóg, aby państwa członkowskie popularyzowały wiedzę finansową wśród inwestorów detalicznych. Wniosek ten podlega procesowi legislacyjnemu i jest obecnie negocjowany przez Parlament Europejski i Radę. Wiedza finansowa ma również znaczenie dla powodzenia rachunków oszczędnościowo-inwestycyjnych, które są przedmiotem zalecenia Komisji przyjętego tego samego dnia co niniejszy komunikat.

Priorytetowe znaczenie nadal ma współpraca z zainteresowanymi stronami. Strategia opiera się na sukcesie konferencji wysokiego szczebla w 2024 r. pt. „Financial Literacy, Resilience and Inclusion” [Wiedza finansowa, odporność i włączenie społeczne] oraz towarzyszącej jej konferencji naukowej⁽¹³⁾. Uwzględniono w niej również uwagi otrzymane w wyniku zaproszenia do zgłaszania uwag opublikowanego w kontekście komunikatu w sprawie unii oszczędności i inwestycji, obejmującego rozważania dotyczące potrzeby poprawy poziomu wiedzy finansowej w UE. Ponadto jest ona wynikiem szeroko zakrojonych konsultacji ze

¹⁰ OECD zapewnia zasady przewodnie w zaleceniu OECD/INFE w sprawie wiedzy finansowej, które wspiera rządy i zainteresowane strony w opracowywaniu, wdrażaniu i ocenie skutecznych strategii i programów edukacyjnych. W ramach swoich prac OECD przeprowadza również regularne oceny pozwalające na pomiar wiedzy finansowej. Międzynarodowe badanie wiedzy finansowej osób dorosłych z 2023 r., obejmujące 39 gospodarek, wykazało wyraźny związek między wyższym poziomem wiedzy finansowej a większą odpornością finansową i dobrostanem. Ponadto w ocenie wiedzy finansowej PISA z 2022 r. oceniono umiejętności 15-latków i wykazano istotne braki w umiejętnościach uczniów w dziedzinie stosowania wiedzy finansowej w rzeczywistych sytuacjach.

¹¹ Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES), 2025 r. *Wiedza oraz edukacja finansowa Europejczyków i Europejczyków* (opinia ECO/677-EESC-2025). [online] Dostępne pod adresem: <https://www.eesc.europa.eu/pl/our-work/opinions-information-reports/opinions/financial-literacy-and-education-europeans-0>.

¹² Parlament Europejski, rezolucja z dnia 10 września 2025 r. w sprawie ułatwienia finansowania inwestycji i reform mających na celu poprawę konkurencyjności Europy i stworzenie unii rynków kapitałowych (ułatwienie finansowania inwestycji i reform) (TA-10-2025-0185) [online], 10 września 2025 r. Dostępna pod adresem: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2025-0185_PL.html.

¹³ Komisja Europejska; belgijski urząd ds. usług finansowych i rynków finansowych (FSMA) (2024). *Financial literacy, resilience and inclusion* [Wiedza finansowa, odporność i włączenie społeczne] (konferencja, 20 lutego 2024 r.). [online] Dostępne pod adresem: https://finance.ec.europa.eu/events/financial-literacy-resilience-and-inclusion-2024-02-20_pl.

wszystkimi państwami członkowskimi przeprowadzonych za pośrednictwem unijnej grupy ekspertów rządowych ds. detalicznych usług finansowych (GEGRFS).

Strategia ma na celu uzupełnienie i wzmocnienie krajowych strategii i inicjatyw dotyczących wiedzy finansowej podejmowanych przez zainteresowane strony z sektora publicznego i prywatnego w państwach członkowskich, takie jak stowarzyszenia konsumentów i inwestorów detalicznych, partnerzy społeczni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, stowarzyszenia branżowe i inni uczestnicy rynku. W szczególności stowarzyszenia konsumentów i inwestorów detalicznych mogą pełnić rolę zaufanych, niezależnych rzeczników, którzy zadbają o to, aby działania edukacyjne były dostępne, obiektywne i zgodne z interesami konsumentów.

Ponadto stowarzyszenia branżowe mogą zapewnić dogłębną wiedzę fachową, praktyczne spostrzeżenia i skalowalne działania informacyjne. Przy odpowiednim ujęciu może to pomóc obywatelom w zdobyciu odpowiedniej i aktualnej wiedzy na temat produktów i usług finansowych. Wyjątkową możliwość propagowania wiedzy finansowej mają również związki zawodowe ze względu na bezpośredni dostęp do szerokiej grupy pracujących osób dorosłych. Dzięki swojej sieci związki zawodowe mogą zwiększyć zasięg inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej i zapewnić praktyczną edukację finansową w miejscu pracy, na przykład dotyczącą gotowości na przejście na emeryturę i planowania emerytury.

3. Kompleksowe podejście

Zgodnie ze swoją rolą wspierającą i koordynującą w dziedzinie wiedzy finansowej oraz uznając liczne istniejące już inicjatywy krajowe i prywatne w całej UE, Komisja zamierza uzupełnić bieżące działania. Strategia koncentruje się zatem na obszarach, w których działania UE mogą przynieść największą wartość dodaną.

W tym kontekście w strategii UE na rzecz wiedzy finansowej przyjęto kompleksowe podejście oparte na czterech powiązanych ze sobą filarach działania: (i) koordynacja i najlepsze praktyki; (ii) komunikacja i podnoszenie świadomości; (iii) finansowanie inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej, w tym badań naukowych oraz (iv) monitorowanie postępów i ocena skutków.

Działania w tych obszarach mają na celu promowanie świadomego podejmowania decyzji w kwestiach finansowych oraz ułatwianie opracowywania i wymiany skutecznych sposobów monitorowania, analizy i oceny wiedzy finansowej⁽¹⁴⁾.

¹⁴ Należy zauważyć, że wiedza finansowa różni się od edukacji finansowej. Wiedza finansowa koncentruje się na wynikach – na tym, co dana osoba wie, rozumie i jakie działania podejmuje w odniesieniu do swoich finansów, natomiast edukacja finansowa odnosi się do procesu, w ramach którego obywatele zdobywają informacje niezbędne do uzyskania wiedzy finansowej. Edukacja finansowa polega na nauce planowania budżetu, natomiast wiedza finansowa dotyczy stosowania tych zasad w odniesieniu do własnych finansów osobistych. Wczesna i ciągła edukacja finansowa prowadzi do wymiernej poprawy zachowań i wiedzy finansowej. Państwa członkowskie, w których edukację finansową włączono do krajowego programu nauczania, w przeprowadzanych w całej UE badaniach konsekwentnie plasują się w czołówce państw osiągających najlepsze wyniki pod względem wiedzy finansowej. Ponadto, zgodnie z zakresem ram kompetencji finansowych, strategia nie obejmuje wiedzy finansowej dla przedsiębiorców i MŚP, które są objęte innymi obszarami prac Komisji. Za pośrednictwem EntreComp Komisja promuje edukację w zakresie przedsiębiorczości, w tym w odniesieniu do grup niedostatecznie reprezentowanych, takich jak kobiety i młodzież. Ponadto w ramach programu „Erasmus” dla młodych przedsiębiorców i Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości promuje się praktyczne doświadczenia i tworzenie sieci kontaktów.

a. Koordynacja i najlepsze praktyki

Wszystkie państwa członkowskie wdrożyły strategię na rzecz wiedzy finansowej, albo są w trakcie jej opracowywania. Ponadto różne zainteresowane strony w państwach członkowskich podejmują szereg inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej. Wzajemne uczenie się i wymiana najlepszych praktyk mogą pomóc w określeniu i poszerzeniu wdrażania skutecznych inicjatyw oraz w zdobyciu wiedzy na temat kluczowych czynników sukcesu.

Komisja będzie współpracować z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w celu **określenia kluczowych priorytetów tematycznych oraz wskazania najlepszych praktyk** w tych obszarach. Potencjalne obszary działania obejmowałyby inicjatywy wspierające „nauczanie nauczycieli i szkoleniowców” lub włączenie finansowe oraz inne inicjatywy skierowane do określonych grup docelowych, w tym osób o niskich dochodach, kobiet, dzieci, młodzieży lub osób starszych, w szczególności przez określenie dla tych grup docelowych odpowiednich „momentów sprzyjających nauczaniu”⁽¹⁵⁾.

W tym kontekście **Komisja będzie wspierać gromadzenie i wymianę najlepszych praktyk**, aby zapewnić ich omówienie z państwami członkowskimi oraz pełne zbadanie możliwości ich skutecznego wdrożenia w całej UE, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki krajowej. Wymiana dobrych praktyk z państwami członkowskimi ułatwi wzajemne uczenie się i, w stosownych przypadkach, przyczyni się do konwergencji podejść.

Wymiana ta będzie również służyć jako platforma do określenia obszarów priorytetowych i najlepszego sposobu działania w odniesieniu do **kampanii informacyjnych i podnoszących świadomość oraz możliwości pozyskiwania finansowania**.

Wspierając tę wymianę Komisja dąży do określenia wspólnych wyzwań i wspólnego opracowania rozwiązań, a tym samym wzmocnienia wspólnych zobowiązań. W stosownych przypadkach Komisja będzie również koordynować swoje działania z ekspertami z organizacji międzynarodowych i państw trzecich, aby wzbogacić ten proces.

Organizowane będą również regularne dyskusje na wysokim szczeblu na poziomie ministerialnym, aby zwiększyć odpowiedzialność polityczną i zapewnić zgodność z szerszą polityką UE oraz skuteczną koordynację między państwami członkowskimi UE. Te regularne dyskusje byłyby istotne dla nadania impulsu politycznego i wsparcia działań w zakresie wiedzy finansowej na szczeblu zarówno UE, jak i państw członkowskich.

Komisja z zadowoleniem przyjmuje również prace Europejskich Urzędów Nadzoru nad edukacją finansową, w szczególności repozytorium inicjatyw w zakresie edukacji finansowej, które ma kluczowe znaczenie dla poprawy koordynacji i promowania wymiany dobrych praktyk. Komisja wzywa **Europejskie Urzędy Nadzoru do wspólnego opracowania szerszego repozytorium inicjatyw w zakresie edukacji finansowej** podejmowanych w

¹⁵ Moment sprzyjający nauczaniu to najbardziej efektywny moment na zapewnienie edukacji. Obywatele są bardziej skłonni do poszerzania swojej wiedzy finansowej, podnoszenia poziomu umiejętności finansowych lub przyjęcia lepszych zachowań finansowych w momentach sprzyjających nauczaniu, ponieważ są wtedy najbardziej zmotywowani i chętni do uczenia się. Momenty sprzyjające nauczaniu w zakresie wiedzy finansowej to momenty, w których obywatele mają możliwość wykorzystania swojej wiedzy w konkretnym przypadku, który ich interesuje.

sektorach objętych ich nadzorem. Repozytorium powinno być łatwo dostępne online, włączające, przyjazne dla użytkownika i wyposażone w funkcję wyszukiwania, aby umożliwić użytkownikom znalezienie praktyk według tematu, w oparciu o podstawowy system klasyfikacji. Zakres repozytorium nie powinien ograniczać się do cyfrowej edukacji finansowej.

Aby ułatwić wymianę informacji i pomóc zainteresowanym stronom w nawiązywaniu kontaktów, Komisja zorganizuje również **regularne warsztaty z udziałem praktyków zajmujących się wiedzą finansową**, z udziałem przedstawicieli sektora prywatnego i zainteresowanych stron nienastawionych na zysk, w tym stowarzyszeń konsumentów i inwestorów detalicznych. Warsztaty te będą miały na celu określenie zasad przewodnich lub praktycznych środków służących wspieraniu współpracy oraz będą promować utworzenie ogólnoeuropejskiej wspólnoty praktyków z sektora prywatnego i nienastawionych na zysk zajmujących się wiedzą finansową.

Zaangażowanie zainteresowanych stron z sektora prywatnego w poprawę wiedzy finansowej ma niewątpliwą zaletę, gdyż stanowi uzupełnienie inicjatyw podejmowanych przez inne zainteresowane strony, w szczególności dlatego, że umożliwia mobilizację ich rozległych sieci, wykorzystanie praktycznej wiedzy fachowej i możliwości dotyczących działań informacyjnych. Brak ujednoczonego kodeksu postępowania dla tych zainteresowanych stron może jednak prowadzić do (postrzeganych) konfliktów interesów lub niespójności w jakości i wiarygodności przekazywanych informacji. W związku z tym Komisja będzie promować i wspierać opracowanie **europejskiego kodeksu postępowania dla organizacji prywatnych i nienastawionych na zysk, które realizują inicjatywy w zakresie wiedzy finansowej**. Dobrowolny kodeks postępowania powinien być oparty na zasadach i opracowany wspólnie przez odpowiednich przedstawicieli zainteresowanych stron pod auspicjami Komisji. Solidny kodeks postępowania zapewniłby przejrzystość celów inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej oraz prawidłowość i bezstronność treści edukacyjnych, a tym samym zwiększyłby zaufanie konsumentów i inwestorów oraz wiarygodność tych inicjatyw. Pomógłby również ograniczyć ryzyko potencjalnych konfliktów interesów w przypadku, gdyby podmioty prywatne promowały produkty lub usługi, które przynoszą korzyści ich własnym interesom, a nie dobrostanowi finansowemu uczestników. Kodeks o jasno określonych zasadach promowałby etyczne zachowanie, rozliczalność i ciągłe doskonalenie, co ostatecznie doprowadziłoby do powstania bardziej skutecznych i sprawiedliwych programów dotyczących wiedzy finansowej. Ponadto Komisja zaleca, aby państwa członkowskie rozważyły włączenie unijnego kodeksu postępowania do krajowych strategii na rzecz wiedzy finansowej⁽¹⁶⁾.

Proponowane środki:

- *W uzasadnionych przypadkach Komisja będzie organizować regularne spotkania tematyczne poświęcone wiedzy finansowej z udziałem odpowiednich rządowych grup ekspertów w celu koordynowania działań w dziedzinie komunikacji, podnoszenia*

¹⁶ Na przykład w austriackiej krajowej strategii na rzecz wiedzy finansowej zawarto kodeks postępowania dotyczący zaangażowania zainteresowanych stron. Zob.: Federalny minister finansów (Austria) (2024). *Przegląd krajowej strategii na rzecz wiedzy finansowej (pobieranie i dane kontaktowe)*. [online] Dostępny pod adresem: <https://www.bmf.gv.at/en/the-ministry/National-Financial-Literacy-Strategy/overview-national-financial-literacy-strategy/download---contact-details.html>.

świadomości, monitorowania, oceny i finansowania krajowych inicjatyw dotyczących wiedzy finansowej. Pierwsze spotkanie zostanie zorganizowane w I kwartale 2026 r.

- *Komisja będzie współpracować z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w celu określenia priorytetowych obszarów tematycznych i najlepszych praktyk; następnie, począwszy od IV kwartału 2026 r., wymianę informacji na temat tych praktyk będą prowadzić eksperci z państw członkowskich specjalizujący się w opracowywaniu i wdrażaniu inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej. Te najlepsze praktyki zostaną przedstawione i omówione z państwami członkowskimi zarówno na szczeblu technicznym, jak i politycznym. Każde państwo członkowskie będzie odpowiedzialne za ocenę wdrażania zidentyfikowanych najlepszych praktyk, a Komisja opublikuje wyniki dyskusji.*
- *Począwszy od 2026 r. Komisja będzie organizować regularne warsztaty z udziałem zainteresowanych stron z sektora prywatnego i nienastawionych na zysk, aby ułatwić wymianę informacji, wspierać współpracę i promować tworzenie ogólnoeuropejskiej wspólnoty praktyków zajmujących się wiedzą finansową.*
- *W 2027 r. Komisja zorganizuje pierwsze wydarzenie na szczeblu ministerialnym poświęcone wiedzy finansowej, aby podsumować postępy osiągnięte w rozpowszechnianiu i wdrażaniu najlepszych praktyk oraz dokonać przeglądu najważniejszych pojawiających się tendencji. Celem tego wydarzenia, które będzie organizowane co dwa lata, będzie zapewnienie stałego, aktywnego zaangażowania oraz zobowiązania politycznego.*
- *Do I kwartału 2027 r. Komisja, we współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, będzie wspierać opracowanie dobrowolnego, opartego na zasadach europejskiego kodeksu postępowania dla organizacji prywatnych i nienastawionych na zysk. Komisja zaleca również, aby państwa członkowskie rozważyły włączenie unijnego kodeksu postępowania do krajowych strategii na rzecz wiedzy finansowej i monitorowały postępy przez śledzenie liczby organizacji, które się do niego stosują.*

b. Komunikacja i podnoszenie świadomości

W konkluzjach Rady z 2024 r. podkreślono znaczenie kampanii podnoszących świadomość w dziedzinie wiedzy finansowej i zachęcono państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich działań.

Programy i inicjatywy w zakresie wiedzy finansowej mają zasadnicze znaczenie, ale oczywistym warunkiem ich powodzenia jest informowanie o takich programach. W tym kontekście opracowana zostanie kampania podnosząca świadomość na szczeblu UE, aby wzmocnić istniejące działania krajowe w tej dziedzinie i uzupełnić działania w zakresie komunikacji, podnoszenia świadomości i doradztwa podejmowane przez organy państw członkowskich oraz unijne i krajowe stowarzyszenia konsumenckie i branżowe, a także partnerów społecznych.

Kampania podnosząca świadomość na szczeblu UE skoncentruje się na umiejętnościach związanych z finansami osobistymi, w tym na planowaniu budżetu, planowaniu emerytury,

zarządzaniu długiem, zarządzaniu ryzykiem oraz zapobieganiu oszustwom i wyłudzeniom, które to umiejętności są istotne dla wszystkich obywateli UE, w szczególności grup szczególnie wrażliwych. Kampania będzie wystarczająco elastyczna, aby wspierać dostosowane do potrzeb podejścia krajowe, które uwzględniają konkretne grupy docelowe, takie jak osoby z niepełnosprawnościami, kobiety, osoby młode, starsze i osoby o niskich dochodach. Dotarcie do tych grup może być trudne, a ich szczególne potrzeby mogą się różnić w zależności od państwa członkowskiego. W związku z tym ważne jest, aby strategie krajowe wykorzystywały istniejącą infrastrukturę, w tym, w stosownych przypadkach, centra społecznościowe lub podobne ośrodki społeczne funkcjonujące na szczeblu lokalnym, a także współpracowały z zaufanymi partnerami, którzy potrafią dotrzeć do tych grup docelowych i są przez nie akceptowani.

Jednocześnie kampania wspierałaby szersze cele unii oszczędności i inwestycji polegające na promowaniu „kultury inwestycyjnej” i podnoszeniu wiedzy na temat ryzyka i możliwości wiążących się z inwestowaniem, w tym zależności ryzyko/zwrot oraz korzyści płynących z dywersyfikacji. Kampania będzie obejmować szereg materiałów informacyjnych mających pomóc inwestorom w gromadzeniu informacji, m.in. na temat sposobu udziału w rynkach kapitałowych i cech różnych produktów inwestycyjnych, w sposób sprzyjający włączeniu społecznemu. Będzie okazją do podkreślenia korzyści płynących z rachunków oszczędnościowo-inwestycyjnych przez ułatwianie udziału w rynkach kapitałowych, i uzupełni tym samym zalecenie w sprawie tych rachunków, gdyż przyczyni się do zwiększenia ich widoczności i zachęci do ich stosowania.

Aby wesprzeć inicjatywy państw członkowskich, zwiększyć ich widoczność i zapewnić spójność informacji, utworzona zostanie sieć „ambasadorów wiedzy finansowej”. Ta sieć osób publicznych będzie propagować wiedzę finansową jako sprawę europejską i krajową, wykraczającą poza zwykłe decyzje inwestycyjne – obejmującą codzienne zarządzanie pieniędzmi i podnoszenie świadomości konsumentów. Bez tych rzeczników starania o zwiększenie świadomości społecznej często nie były wystarczająco widoczne i nie miały wystarczającego wpływu, aby doprowadzić do znaczących zmian. Lukę tę mogliby wypełnić ambasadorzy, którzy podawaliby konkretne i zrozumiałe przykłady oraz przedstawiali osobiste świadectwa, przemawiające do różnych odbiorców, a tym samym zwiększające zaangażowanie i zachęcające większą liczbę osób do rozwijania podstawowych umiejętności finansowych.

Ambasadorzy powinni odgrywać kluczową rolę w państwach członkowskich w kierowaniu obywateli do wiarygodnych programów i zasobów wiedzy finansowej oraz do odpowiednich partnerów do rozmów, w tym stowarzyszeń konsumentów i inwestorów detalicznych, partnerów społecznych i organów krajowych. Ambasadorów będzie wybierać i wyznaczać każde państwo członkowskie, aby wspierać i intensyfikować ogólne starania na rzecz zwiększenia wiedzy finansowej w całej UE. Będą oni działać na szczeblu krajowym i lokalnym, współpracując z obywatelami i społecznościami (w tym na obszarach wiejskich), przedsiębiorstwami, administracją publiczną i instytucjami edukacyjnymi. Będą wspierać debatę na szczeblu krajowym i docierać do różnych grup za pośrednictwem różnych kanałów, w tym przez udział w wydarzeniach publicznych, kontakty z mediami głównego nurtu i kontakty z młodszymi pokoleniami w mediach społecznościowych. Będą pomagać w promowaniu programów edukacyjnych, zachęcać do podejmowania świadomych decyzji w kwestiach finansowych oraz wspierać inicjatywy, które umożliwiają obywatelom lepsze

zarządzanie finansami i udział w rynkach kapitałowych. Zachęca się państwa członkowskie do zapewnienia ambasadorom stałego wsparcia w wykonywaniu ich zadań.

Komisja będzie regularnie współpracować z ambasadorami wiedzy finansowej przez organizację okresowych spotkań w celu oceny postępów, wymiany spostrzeżeń i pomysłów, a także wymiany najlepszych praktyk na szczeblu lokalnym. Przekaze im również kluczowe przesłania i materiały komunikacyjne, które ambasadorowie będą mogli dostosować do kontekstu lokalnego. Ta sieć ambasadorów mogłaby również współpracować z unijnymi i krajowymi organizacjami konsumentów i inwestorów detalicznych oraz partnerami społecznymi przy realizacji kampanii podnoszącej świadomość lub przez promowanie działań tych organizacji, w tym działań dotyczących wytycznych finansowych. Podejście to ma na celu wykorzystanie istniejących sieci krajowych i wiedzy fachowej, aby zmaksymalizować wpływ i zasięg kampanii.

Ambasadorowie UE mogą również odgrywać aktywną rolę podczas Światowego Tygodnia Pieniądza (Global Money Week) organizowanego przez OECD/INFE, corocznej globalnej kampanii edukacyjnej, której celem jest zapewnienie młodym ludziom niezbędnej wiedzy i umiejętności finansowych od najmłodszych lat.

Ponadto Komisja zorganizuje **wydarzenia publiczne** obejmujące dyskusje na temat wiedzy finansowej i wiedzy w zakresie inwestowania.

Proponowane środki:

- *Do pierwszego kwartału 2026 r. Komisja wraz z państwami członkowskimi utworzy sieć uznanych „ambasadorów wiedzy finansowej”, których zadaniem będzie wspieranie debaty na szczeblu krajowym. Te cieszące się zaufaniem osoby publiczne pomogą propagować wiedzę finansową jako sprawę krajową i europejską, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych państw członkowskich.*
- *Komisja przeprowadzi szeroko zakrojoną kampanię komunikacyjną i kampanię w mediach społecznościowych, skierowaną do różnych grup, w tym do młodzieży, dzieci i grup szczególnie wrażliwych. Kampania zwiększy również wiedzę na temat unijnych systemów finansowania wspierających krajowe strategie i inicjatywy dotyczące wiedzy finansowej. Komisja może również pomóc w określeniu konkretnych potrzeb lub obszarów priorytetowych oraz promowaniu konkretnych inicjatyw na szczeblu krajowym, aby zwiększyć ich zasięg i oddziaływanie.*
- *Komisja zorganizuje wydarzenia publiczne koncentrujące się na wiedzy finansowej i jej roli we wspieraniu dobrostanu finansowego w ramach szerszych inicjatyw służących podnoszeniu świadomości.*

c. Monitorowanie postępów i ocena skutków

Monitorowanie postępów i ocena skutków będą miały kluczowe znaczenie dla oceny skuteczności działań dotyczących wiedzy finansowej. W konkluzjach w sprawie wiedzy finansowej Rada zaleciła państwom członkowskim podjęcie działań zmierzających do

wzmocnienia monitorowania i oceny⁽¹⁷⁾. Eurogrupa w rozszerzonym składzie podjęła decyzję, że będzie regularnie prowadzić zorganizowane monitorowanie w celu oceny wyników europejskich rynków kapitałowych i śledzenia postępów w tworzeniu unii rynków kapitałowych, w tym podnoszeniu poziomu wiedzy finansowej⁽¹⁸⁾.

W tym celu w 2027 r. Komisja przeprowadzi drugie badanie Eurobarometr Flash dotyczące wiedzy finansowej, a następnie będzie je regularnie powtarzać. Porównując wyniki badania z wynikami badania Eurobarometr Flash z 2023 r., za pomocą wspólnych ram pomiaru⁽¹⁹⁾ można śledzić rozwój wiedzy finansowej i postępy w jej zakresie we wszystkich państwach członkowskich UE. Oprócz zebrania danych porównawczych względem badania z 2023 r. Komisja rozważy uwzględnienie dodatkowych pytań dotyczących kwestii takich jak planowanie budżetu i oszczędzanie, gotowość na przejście na emeryturę i planowanie emerytury, odporność finansowa i ochrona ubezpieczeniowa, a zarazem będzie unikać powielania informacji już zgromadzonych w ramach innych badań. Dane te będą przydatne w analizie zachowań finansowych i zapewnią wgląd w korelację między poziomem wiedzy finansowej a dobrostanem finansowym, z uwzględnieniem również wymiaru płci i wieku. Pomogą również określić obszary, w których szczególnie pomocne byłyby inicjatywy w zakresie wiedzy finansowej. Komisja zachęca też państwa członkowskie do udziału w innych międzynarodowych badaniach dotyczących wiedzy finansowej.

Oprócz monitorowania poziomu wiedzy finansowej w UE ważne jest również **monitorowanie wdrażania** w państwach członkowskich ugruntowanych najlepszych praktyk. W tym celu Komisja proponuje, aby proces wymiany najlepszych praktyk został uzupełniony mechanizmem sprawozdawczości dla Eurogrupy w rozszerzonym składzie. Ponadto Komisja będzie współpracować z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami w celu monitorowania wdrażania unijnego kodeksu postępowania dla organizacji prywatnych i nienastawionych na zysk.

Rygorystyczna ocena inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej ma kluczowe znaczenie dla oceny ich skuteczności, w tym pod względem wynikającej z nich zmiany zachowań, i określania najlepszych praktyk. Komisja zachęca odpowiednie **zainteresowane strony**⁽²⁰⁾,

¹⁷ Rada Unii Europejskiej (2024). *Unia rynków kapitałowych: konkluzje Rady o wiedzy finansowej* (komunikat prasowy z 14 maja 2024 r.). [online] Dostępne pod adresem: <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2024/05/14/capital-markets-union-council-approves-conclusions-on-financial-literacy/>.

¹⁸ Rada Unii Europejskiej (2024). *CMU Monitoring Framework* [Ramy monitorowania unii rynków kapitałowych]. [online] Dostępne pod adresem: https://www.consilium.europa.eu/media/kljp0mvi/cmu_monitoring_framework.pdf.

¹⁹ Aby zapoznać się z przeglądem, zob. Komisja Europejska (2023). *European Financial Stability and Integration Review 2023* [Europejski przegląd stabilności finansowej i integracji z 2023 r.]. [online] Dostępne pod adresem: https://finance.ec.europa.eu/document/download/ffc80aa7-96a8-4500-b7a5-eaf1f8e607cf_en?filename=european-financial-stability-and-integration-review-2023_en_0.pdf.

²⁰ Laboratorium promuje praktyki związane z oceną polityki edukacyjnej w UE. Oferuje ogólne kursy szkoleniowe, dostosowane do indywidualnych potrzeb wsparcie techniczne w zakresie oceny polityki, w tym pomoc w opracowaniu procesu oceny, oraz bezpłatne analizy opartej na metodach kontrfaktycznych ewaluacji wpływu strategii edukacyjnych w odniesieniu do wybranych projektów. W laboratorium mogą uczestniczyć decydenci i członkowie społeczeństwa obywatelskiego, w tym partnerzy społeczni i osoby zawodowo zajmujące się edukacją. Zob. więcej informacji w: Komisja Europejska; Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury (2022). *Learning Lab: Investing in Quality Education and Training* [Laboratorium edukacyjne w

aby do oceny inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej **wykorzystywały laboratorium edukacyjne Komisji w dziedzinie inwestowania w kształcenie i szkolenie wysokiej jakości**. Ponadto Komisja zobowiązała się do **wspierania opracowywania i wykorzystywania narzędzi oceny przez państwa członkowskie**. Istniejące narzędzia, takie jak metodyka oceny Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii²¹) oraz prace OECD w tej dziedzinie, mogą służyć za wzór, a wymiana najlepszych praktyk może stanowić okazję do bardziej dogłębnej dyskusji, m.in. na temat metod i wskaźników służących do pomiaru konkretnych wyników i zmiany zachowań (takich jak wyższe wskaźniki oszczędności, korzystanie z platform cyfrowych, ochrona ubezpieczeniowa, udział w dodatkowych formach zabezpieczenia emerytalnego lub poziomy udziału w rynkach kapitałowych).

Ponadto wiedza finansowa zajmowała ważne miejsce w sprawozdaniach krajowych w ramach europejskiego semestru 2025, w oparciu również o projekty w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego. Komisja będzie nadal oceniać postępy w rozwoju wiedzy finansowej przedstawione w każdym sprawozdaniu krajowym stanowiącym część ram semestru europejskiego. Analiza zawarta w tych sprawozdaniach mogłaby opierać się na wyżej wymienionych badaniach Eurobarometr dotyczących poziomu wiedzy finansowej. Analiza ta będzie stanowić podstawę sprawozdań krajowych i może zostać wykorzystana w potencjalnych zaleceniach dla poszczególnych krajów.

Proponowane środki:

- *W 2027 r. Komisja przeprowadzi drugie badanie Eurobarometr Flash dotyczące monitorowania poziomu wiedzy finansowej w UE, a następnie będzie je regularnie powtarzać. W celu dalszej poprawy monitorowania Komisja zachęca państwa członkowskie do udziału w międzynarodowych badaniach dotyczących wiedzy finansowej.*
- *Komisja będzie wspierać opracowywanie i wykorzystywanie przez państwa członkowskie narzędzi oceny, w tym przez omawianie stosowania takich narzędzi w ramach wymiany najlepszych praktyk. Komisja będzie również zachęcać zainteresowane strony, aby do oceny ich inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej korzystały z laboratorium edukacyjnego Komisji w dziedzinie inwestowania w kształcenie i szkolenie wysokiej jakości.*
- *Komisja już teraz uwzględnia i będzie nadal uwzględniać zagadnienia dotyczące sektora finansowego, w tym wiedzę finansową, w ramach procesu europejskiego semestru. W uzasadnionych przypadkach Komisja może przedstawić zalecenia dla poszczególnych krajów związane z tymi obszarami.*

dziedzinie inwestowania w kształcenie i szkolenie wysokiej jakości]. [online] Dostępne pod adresem: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/improving-quality/learning-lab>.

²¹ Europejski Instytut Innowacji i Technologii (2022). *EIT Monitoring and Evaluation Strategy 2022–2027* [Strategia EIT w zakresie monitorowania i oceny na lata 2022–2027]. [online] Dostępne pod adresem: https://www.eit.europa.eu/sites/default/files/eit_monitoring_and_evaluation_strategy_2022-2027_1.pdf.

d. Finansowanie inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej, w tym badań naukowych

Kluczowe znaczenie będzie miało zapewnienie finansowania inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej. Odpowiednie finansowanie jest niezbędne do wdrożenia kompleksowych programów i inicjatyw edukacyjnych, które mogą zaspokoić zróżnicowane potrzeby ludności.

Komisja zachęca państwa członkowskie, aby przy wdrażaniu niniejszej strategii na rzecz wiedzy finansowej jak najlepiej wykorzystywały istniejące kanały finansowania, w tym program Erasmus+, Program na rzecz jednolitego rynku, Instrument Wsparcia Technicznego i Europejski Fundusz Społeczny Plus, w celu finansowania inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej w ramach obecnych wieloletnich ram finansowych (WRF).

Chociaż Komisja finansuje inicjatywy w zakresie wiedzy finansowej za pomocą różnych programów⁽²²⁾, bardziej ustrukturyzowane i skoordynowane podejście mogłoby ułatwić zainteresowanym stronom określenie odpowiednich źródeł finansowania. **Również z wykorzystaniem istniejących narzędzi specjalna strona internetowa utworzona przez Komisję**, która zawiera kompleksowy przegląd odpowiednich unijnych kanałów finansowania wiedzy finansowej, zwiększyłaby widoczność źródeł finansowania i usprawniłaby realizację inicjatyw i projektów badawczych w zakresie wiedzy finansowej.

Badania naukowe mogą przyczynić się do osiągnięcia celów dotyczących wiedzy finansowej na kilka sposobów⁽²³⁾. W związku z tym w konkluzjach Rady z 2024 r. w sprawie wiedzy finansowej zalecono Komisji, by zwiększyła możliwości badań naukowych, oraz zaapelowano do Komisji, państw członkowskich i zainteresowanych stron o stymulowanie badań naukowych i współpracy przez rozważenie możliwości finansowania pozwalających zwiększyć poziom wiedzy finansowej w UE. Komisja będzie promować wykorzystanie istniejących możliwości finansowania inicjatyw i projektów badawczych w dziedzinie wiedzy finansowej. Ponadto Komisja będzie **promować wykorzystanie ram kompetencji w zakresie wiedzy finansowej przy opracowywaniu inicjatyw i projektów badawczych w dziedzinie wiedzy finansowej ubiegających się o finansowanie ze środków UE**, wspierając tym samym

²² W tym za pomocą inicjatywy przewodniej dotyczącej cyfrowej wiedzy finansowej w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego, programu Erasmus+ i EFS+ oraz Programu na rzecz jednolitego rynku. Ponadto wiele projektów dotyczących wiedzy finansowej jest również finansowanych na szczeblu krajowym przez zainteresowane strony z sektora publicznego lub prywatnego.

²³ Mogą one pomóc w ocenie skuteczności krajowych strategii na rzecz wiedzy finansowej i stanowić podstawę sprawozdań krajowych w ramach europejskiego semestru (zob. sekcja c). Mogą również określić najlepsze praktyki za pomocą inicjatyw transgranicznych i osłabić lokalne ukierunkowanie inicjatyw krajowych, które może utrudniać realizację inicjatyw krajowych w krajach o różnych cechach instytucjonalnych, społecznych i demograficznych. Ponadto mogą one wspierać wdrażanie dobrowolnych ram kompetencji KE/OECD-INFE w zakresie wiedzy finansowej przez opracowywanie i testowanie materiałów edukacyjnych opartych na kompetencjach. Ułatwiłoby to włączenie do programów nauczania ram dla młodzieży, ponieważ szkoły często nie dysponują wiedzą fachową pozwalającą opracować wnikliwe oceny i określić najlepsze praktyki (zob. sekcje a i c).

wdrażanie tych ram. Celem niniejszej strategii jest uzupełnienie, a nie zastąpienie krajowych możliwości finansowania wiedzy finansowej.

W przyszłości, jak wspomniano we wniosku Komisji w sprawie WRF, plany partnerstwa krajowego i regionalnego będą wspierać m.in. środki, w tym reformy, mające na celu wspieranie unii oszczędności i inwestycji oraz sprzyjanie rozwojowi rynkowych możliwości finansowania. Może to również obejmować działania dotyczące wiedzy finansowej.

Proponowane środki:

- *Komisja utworzy stronę internetową, aby pomóc zainteresowanym stronom w znalezieniu informacji na temat istniejących kanałów finansowania unijnego dla inicjatyw i badań w dziedzinie wiedzy finansowej. Komisja wzywa również państwa członkowskie do poprawy widoczności krajowych kanałów finansowania inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej oraz do zapewnienia zainteresowanym stronom łatwego dostępu do tych inicjatyw.*
- *W stosownych przypadkach Komisja będzie promować wykorzystanie ram kompetencji w zakresie wiedzy finansowej do opracowywania inicjatyw i projektów badawczych w zakresie wiedzy finansowej, w tym w przypadkach, gdy mogą one skorzystać z finansowania unijnego.*
- *Komisja będzie zachęcać państwa członkowskie do jak najlepszego wykorzystania istniejących i przyszłych kanałów finansowania, w tym w obecnych WRF, takich jak Erasmus+, Europejski Fundusz Społeczny Plus, Program na rzecz jednolitego rynku i Instrument Wsparcia Technicznego.*

3. Wnioski i dalsze działania

Centralnym elementem niniejszej strategii na rzecz wiedzy finansowej jest fundamentalne zobowiązanie do wspierania obywateli w zarządzaniu ich dobrostanem finansowym. Wiedza finansowa może przyczynić się do poprawy jakości życia: od zapobiegania nadmiernemu zadłużeniu i zapewnienia stabilnych warunków mieszkaniowych po planowanie emerytury, a także stawienie czoła – dzięki odporności – nieoczekiwanym wyzwaniom. Jest ona fundamentem rozwoju osobistego, włączenia gospodarczego i długoterminowego dobrobytu dla wszystkich, przynoszącego korzyści społecznościom i szerszej pojętej gospodarce. Wyposażając jednostki w wiedzę, umiejętności i pewność siebie niezbędne do podejmowania świadomych decyzji finansowych, przyczyniamy się nie tylko do zwiększenia ich niezależności finansowej, ale także budujemy odporne, integracyjne i przyszłościowe społeczeństwo, w którym obywatele mogą się rozwijać. Niezwłoczne działanie ma zasadnicze znaczenie, tym bardziej że pełny wpływ każdej strategii na rzecz wiedzy finansowej nie będzie natychmiastowy, lecz pojawi się dopiero z czasem, w miarę jak poszczególne osoby będą dostosowywać swoje zachowania.

Kolejny etap będzie skoncentrowany na skutecznym wdrażaniu strategii, z dużym naciskiem na ustrukturyzowaną współpracę między państwami członkowskimi i kluczowymi zainteresowanymi stronami, aby zmaksymalizować wpływ bieżących i przyszłych inicjatyw.

Aby śledzić postępy, ustanowione zostaną solidne ramy monitorowania z wykorzystaniem istniejących narzędzi, takich jak badanie Eurobarometr Flash, procesy monitorowania Eurogrupy oraz monitorowanie poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru. Komisja oceni wdrożenie strategii na rzecz wiedzy finansowej w szerszym kontekście planowanego przeglądu śródkresowego strategii na rzecz unii oszczędności i inwestycji w 2027 r. Przegląd ten będzie doskonałą okazją do zidentyfikowania wszelkich wyzwań związanych z wdrażaniem i, w razie potrzeby, do jej dopracowania, aby zapewnić jej dalszą adekwatność i wpływ.

Zaangażowanie zainteresowanych stron pozostanie kluczowe i obejmie sektor prywatny, organizacje konsumentów i inwestorów detalicznych, partnerów społecznych oraz partnerów międzynarodowych w celu wymiany najlepszych praktyk i dostosowania działań. Regularne sprawozdania będą zawierały aktualne informacje i będą materiałem kształującym przyszłe działania. Ponadto ustalenia z monitorowania i oceny będą stanowić podstawę do planowania długoterminowego i zapewnienia, aby wiedza finansowa pozostała kluczowym priorytetem w ramach polityki i finansowania UE.

DODATEK: Przegląd działań

Element	Proponowane działanie	Data
Koordynacja i najlepsze praktyki	Regularne spotkania tematyczne poświęcone wiedzy finansowej z udziałem odpowiednich rządowych grup ekspertów w celu koordynowania działań w zakresie komunikacji, podnoszenia świadomości, monitorowania, oceny i finansowania inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej.	Od I kw. 2026 r.
	Określenie priorytetowych obszarów tematycznych i wymiana najlepszych praktyk między ekspertami z państw członkowskich specjalizujących się w opracowywaniu i wdrażaniu inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej.	IV kw. 2026 r.
	Wydarzenie na szczeblu ministerialnym poświęcone wiedzy finansowej, aby podsumować postępy osiągnięte we wdrażaniu i rozpowszechnianiu najlepszych praktyk oraz dokonać przeglądu najważniejszych pojawiających się tendencji.	Od 2027 r.
	Opracowanie dobrowolnego, opartego na zasadach europejskiego kodeksu postępowania dla organizacji prywatnych i nienastawionych na zysk we współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami.	I kw. 2027 r.
	Regularne warsztaty z udziałem zainteresowanych stron z sektora prywatnego i nienastawionych na zysk, aby ułatwić wymianę informacji, wspierać współpracę i promować tworzenie ogólnoeuropejskiej wspólnoty praktyków zajmujących się wiedzą finansową.	Od 2026 r.
Komunikacja i podnoszenie świadomości	Utworzenie sieci dobrze wykwalifikowanych „ambasadorów wiedzy finansowej” w celu wspierania debaty na szczeblu krajowym, propagowania wiedzy finansowej jako sprawy krajowej i europejskiej, ponieważ odnosi się ona do wyjątkowego kontekstu danego państwa członkowskiego.	I kw. 2026 r.
	Ogólnounijną kampania komunikacyjna i w mediach społecznościowych na temat wiedzy finansowej, skierowana do różnych grup użytkowników, w tym młodzieży, dzieci i grup szczególnie wrażliwych.	Od 2026 r.
	Organizacja wydarzeń publicznych koncentrujących się na wiedzy finansowej i jej roli we wspieraniu dobrostanu finansowego, w ramach szerszych inicjatyw służących podnoszeniu świadomości.	Od 2026 r.

Monitorowanie postępów i ocena skutków	Drugie badanie Eurobarometr Flash dotyczące monitorowania poziomu wiedzy finansowej w UE. Komisja będzie następnie regularnie przeprowadzać takie badania.	Od 2027 r.
	Wspieranie opracowywania i wykorzystywania narzędzi oceny przez państwa członkowskie. Komisja będzie również zachęcać zainteresowane strony, aby do oceny ich inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej korzystały z laboratorium edukacyjnego Komisji w dziedzinie inwestowania w kształcenie i szkolenie wysokiej jakości.	Od 2026 r.
	Włączenie wiedzy finansowej do procesu europejskiego semestru w celu promowania spójnej oceny i potencjalnych zaleceń dla poszczególnych krajów.	W toku
Finansowanie inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej, w tym badań naukowych	Strona internetowa, która pomoże zainteresowanym stronom uzyskać informacje na temat istniejących kanałów finansowania unijnego dla inicjatyw i badań w dziedzinie wiedzy finansowej.	IV kw. 2026 r.
	Promowanie wykorzystania ram kompetencji w zakresie wiedzy finansowej do opracowywania inicjatyw i projektów badawczych w zakresie wiedzy finansowej, w tym w przypadkach, gdy mogą one skorzystać z finansowania unijnego.	W toku
	Komisja będzie zachęcać państwa członkowskie do jak najlepszego wykorzystania istniejących i przyszłych kanałów finansowania, w tym w obecnych WRF, takich jak Erasmus+, Europejski Fundusz Społeczny Plus, Program na rzecz jednolitego rynku i Instrument Wsparcia Technicznego.	